

ཐུགས་རྒྱུ་ལྷན་ཁག་ ༡༠

༡༡། ཁ་སྐྱ་ཤོང་མ་རྣམ་ལཱ་འི་གསུང་འབུམ་དཔེ་བསྟར་
མ་ལས་གྲགས་པ་རྒྱལ་མཆོན་གྱི་གསུང་
པོད་དང་པོ་བཞུགས།

དཔལ་བཅུགས་པོད་ཡིག་དཔེ་རྙིང་ཞིབ་འཇུག་ཁང་ནས་བསྐྱོད་སྤྲོད།

ཀུང་ཤོང་པོད་རིག་པ་དཔེ་རྙིང་ཁང་།

༡༡། །ས་སྐྱ་བཀའ་འབུམ་དཔེ་བསྟར་མ་ལས་

གྲགས་པ་རྒྱལ་མཚན་གསུང་འབུམ་

པོད་དང་པོ་བཞུགས་སོ། །

དཔལ་བཅུགས་བོད་ཡིག་དཔེ་རྙིང་ཞིབ་འཇུག་ཁང་ནས་བསྐྱུགས།

ཀྲུང་གོའི་བོད་རིག་པ་དཔེ་སྐྱུན་ཁང་།

དཔེ་ཆུན་པ། རྒྱལ་མོ་འབྲུག་པ།
དཔེ་ཆུན་འགན་འཁུར་པ། ཚངས་པོ།
མདུན་ཐོག་མཇེས་འགོད་པ། འགྲོ་འདུལ་རྩོམ་པ།

ཐེམ་པོ་འཁོར་ལུ་འཇགས་པ།

དེབ་བཅུ་པ།

༡། །ས་སྐྱ་བཀའ་འབུམ་དཔེ་བསྐྱར་མ་ལས་
གཤམ་པ་རྒྱལ་མཚན་གྱི་གསུང་འབུམ་
པོད་དང་པོ་བཞུགས་སོ། །

(༡/༢༥)

གཤམ་པ་རྒྱལ་མཚན་གྱིས་བཅུམས།

*

དཔལ་བཅེགས་པོད་ཡིག་དཔེ་རྒྱུ་ཞིབ་འཇུག་ཁང་གིས་བཞིགས།
ཀྲང་ཞོ་པོད་རིག་པ་དཔེ་སྐྱོན་ཁང་གིས་བསྐྱར་ཏེ་བཞུགས།

པེ་ཅིན་མོ་རིན་ཆེན་ཁྲ་པར་འདེབས་ཀྲང་གིས་དཔར་བཏབ།

ཆུ་མོ་༡༠༠་མེད་ཆུ་བཞི་པར་པར་གཞི་དང་པོ་བཞིགས།

ཆུ་མོ་༡༠༠་མེད་ཆུ་བཞི་པར་པར་ཆེངས་དང་པོ་བཏབ།

དཔར་གངས། ༠༠༠་ཀྲ—— ༡༥༠༠

ISBN978—7—80057—846—5/B. 12

དེབ་རིམ་སྐོར། ༩༧. ༠༠

出版人:周华
责任编辑:聪博
封面设计:多吉

图书在版编目(CIP)数据

萨迦五祖全集对勘本: 藏文

百慈藏文古籍研究室编 北京:中国藏学出版社,2007.2

(先哲遗书.10) ISBN 978-7-80057-846-5

I. 萨… II. 百… III. 萨迦派-古籍-汇编
-藏语 IV. B946.6

中国版本图书馆CIP数据核字(2007)第019057号

先哲遗书 (十)
萨迦五祖全集对勘本
(8/25)

扎巴坚赞 著

*

百慈藏文古籍研究室编辑整理
中国藏学出版社出版发行
北京墨人彩色印刷有限公司印刷

开本:880×1230毫米1/16 印张:18.5

2007年4月第1版 2007年4月第1次印刷

印数:0001—1500册

书号:ISBN978-7-80057-846-5/B.12

定价:31.00元

༣། གཤམ་གྱི་ལྟུང་གསལ་བཤད།

《མེས་པོའི་བྱུང་བཞག་》ཅེས་པའི་དཔེ་ཚོགས་འདི་ནི་དཔལ་བཟེགས་པོད་ཡིག་དཔེ་རྙིང་ཞིབ་འཇུག་ཁང་གིས་བསྒྲིགས་ཤིང་འདི་ག་དཔེ་རྒྱུན་ཁང་དང་མཉམ་འབྲེལ་གྱིས་བསྒྲུབ་པའི་དཔེ་རྙིང་དཔེ་ཚོགས་གིག་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་མཁས་དབང་གཟན་དཀར་རིན་པོ་ཆེ་ཐུབ་བསྟན་ཏེ་མ་མཚོག་གིས་སྤྱིའི་གཙོ་སྟོང་གནང་ཏེ། དཔལ་བཟེགས་པོད་ཡིག་དཔེ་རྙིང་ཞིབ་འཇུག་ཁང་གིས་ཏེ་པའི་ལོ་བཅུ་ཅམ་གྱི་རིང་ལ་འབད་བརྩོན་ཆེན་པོས་བོད་ཀྱི་ས་གནས་གང་སར་བཞུགས་པའི་བོད་ཡིག་དཔེ་རྙིང་པོ་དེ་ཁྲི་ལྔ་ལྔ་པ་རང་བྱུང་དང་མིའི་གཞི་དང་འཛེས་འཛིག་ལ་ཏེ་པའི་ཉེན་ཁ་ལས་བསྐྱབས་ཏེ་ལེགས་པར་བསྒྲིགས་ཤིང་དཀར་ཆག་ཏུ་བཏབ། དཔེ་བྱུང་གསལ་། དཔེ་སྒྲོམ་བཞེངས་ཏེ་སྤྱད་སྟོབ་མཛད་གནང་བ་དང་གནང་མཁས་སུ་ཡོད་པ་ནི། རང་རེའི་མེས་པོའི་བྱུང་ཐོར་སྤྱད་སྟོབ་རྒྱུན་འཛིན་དང་བོད་རིག་པའི་གལ་ཆེའི་དབྱེད་གཞི་མཁོ་འདོན་གྱི་དགོས་པ་ཆེ་བ་མ་ཟད། རང་རྒྱལ་མི་རིགས་རིག་གནས་ཐོར་མཛོད་དར་རྒྱས་དང་སྤྱད་སྟོབ་བཟུང་བའི་འཕྲིན་ལས་གལ་ཆེན་ཞིག་རེད།

ཏེ་ཆར་དཔལ་བཟེགས་པོད་ཡིག་དཔེ་རྙིང་ཞིབ་འཇུག་ཁང་དང་འདི་ག་དཔེ་རྒྱུན་ཁང་གཉིས་ཞིབ་གོས་བྱས་མཐར། སྔོན་རྒྱུན་རིག་གནས་སྤྱད་སྟོབ་དང་བོད་རིག་པའི་དབྱེད་ཡིག་སྤྱད་སྟོབ་དང་ཆ་ཆར་དུ་གཏོང་བའི་དམིགས་ལུ་ངོས་འཛིན་གཅིག་གྱུར་ཐོག་《བཀའ་གདམས་དཔེ་དགོན་གཅེས་བཏུས་》ཞེས་པའི་དཔེ་རྙིང་དཔེ་དགོན་གྱི་དཔེ་ཚོགས་ཆེན་མོ་ཞིག་ལྷ་མཆོད་ནས་ལེགས་སྒྲིག་དང་དཔེ་རྒྱུན་བྱེད་བཞིན་ཡོད་པ་དང་། ད་ཆར་ཡང་དམིགས་ལུ་དགོས་པ་གཅིག་གྱུར་ཐོག་《མེས་པོའི་བྱུང་བཞག་》ཅེས་པའི་དཔེ་རྙིང་དཔེ་དགོན་གལ་ཆེན་གྱི་དཔེ་ཚོགས་ཆེན་མོ་འདི་ཉིད་པར་རྒྱུན་བྱུང་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་སྔོན་ཕྱོག་མེས་པོ་མཁས་དབང་དམ་པ་དུ་མས་བྱུང་དུ་བཞག་པའི་གསུང་འབུམ་དཔེ་དགོན་གལ་ཆེན་རྣམས་དང་། འམར་འཛོར་དུ་བཞུགས་པའི་དཔེ་དགོན་གལ་ཆེན་དག་ཚུགས་གཅིག་ཏུ་བསྐྱས་ཏེ་བསྒྲིགས་པ་འདིའི་ནང་དོན་ཐད་ལ། བདེ་དོན་རིག་པ་དང་། གསོ་བ་རིག་པ། ཆད་མ་རིག་པ། སྐྱ་རིག་པ། བཟོ་རིག་པ། ལོ་རྒྱུས། ཕྱིས་རིག་སོགས་བཅུ་ལྔ་གི་རིག་པའི་གནས་ཀྱང་འདུས་པའི་དཔེ་དགོན་ཐོར་བུ་དགོས་འདོད་ཀྱང་འབྱུང་ལྟ་བུ་ཞིག་ཡིན།

འདི་འདྲའི་དཔེ་སྐྱོན་མཉམ་ལས་ཀྱི་གོ་སྐྱབས་ལེགས་པོ་དང་ཅག་དཔེ་སྐྱོན་ཁང་ལ་ཐོབ་པ་ནི་གིན་ཏུ་སྐལ་
པ་བཟང་ཞིང་གཟི་བརྟེན་གྱི་འོས་འགན་ཞིག་ཏུ་བརྟེན་ཏེ་ལོ་འགའི་དཔེ་སྐྱོན་འཆར་གཞི་གཙོ་བོའི་ནང་དུ་
བཀོད་ཟིན་ཅིང་། ལས་གཞི་འདི་ལ་ཀྱང་གོའི་བོད་རིག་པ་ཞིབ་འཇུག་ལྟེ་གནས་ཀྱི་དཔེ་ཁྱེད་དང་རྒྱལ་ཁབ་
ཕྱི་ནང་གི་བོད་རིག་པའི་མཁས་དབང་དུ་མས་གདོང་འཕྲོག་དང་མཐོང་ཆེན་གྱིས་སྐལ་མ་ཡང་ཐོབ།

《མེས་པོའི་ལྷལ་བཞག་》 གི་མ་ཕྱི་པལ་ཆེར་ནི་དབུ་མེད་བྲིས་རྟིང་ག་སྟག་ཡིན་པས། མ་དཔེ་
གསལ་མི་གསལ་དང་སྐྱེད་ཡིག་མང་ཞིང་བྲིས་རྟིང་མང་ཀྱི་དབང་གིས་གྲོག་དགའ་བ་འང་གིན་ཏུ་མང་
པོ་འདུག འོན་ཀྱང་དཔལ་བཅེགས་བོད་ཡིག་དཔེ་རྟིང་ཞིབ་འཇུག་ཁང་གིས་ལོ་མང་རིང་ཉམས་སྦྱང་བསྟ་
ལེན་དང་མཁས་དབང་དུ་མར་བཀའ་འདྲི་ཞུས་པར་བརྟེན་ཡིག་གཞུགས་གསལ་རྒྱག་དང་ཕྱོགས་སྒྲིག་ཐུབ་
པ་བྱུང་། པར་ཤིང་དུ་འཁོད་ཡོད་པ་རྣམས་ཀྱང་དཔེ་རྟིང་གཞན་པ་དང་བསྟར་ཏེ་གཏན་ལ་ཐབ་ཡོད་པ་
བཅས་ཏེ་ཞིབ་ཆ་དེབ་སྟོན་པའི་བསྟ་སྒྲིག་གསལ་བཤད་དུ་གཟིགས་པར་ལྟ།

དཔེ་རྟིང་སྐྱེད་སྐྱོབ་དང་ཕྱོགས་སྒྲིག་དཔེ་སྐྱོན་གྱི་ལས་ཀ་འདི་ལ་རྒྱུ་སྐྱོར་དང་ཐུགས་ཁུར་གནང་
མཁན་གྱི་མཁས་དབང་རྣམས་དང་། ལྷག་པར་དུ་ཀྱང་གོའི་བོད་རིག་པ་ཞིབ་འཇུག་ལྟེ་གནས་ཀྱི་དཔེ་ཁྱེད་
ལྟན་རྒྱས་དང་། མཁས་དབང་ཐུབ་བསྟན་ཉི་མ་རིན་པོ་ཆེ་མཆོག་སྟགས་ཀྱིས་རྒྱུ་སྐྱོར་དང་འཇུག་སྟོན་གྱི་
བཀའ་དྲིན་བསྐྱེད་པ་ལ་སྟིང་ཐག་པ་ནས་ཐུགས་རྗེ་ཆེ་ལྟ་རྒྱ་དང་། དཔལ་བཅེགས་ཞིབ་འཇུག་ཁང་
གི་འགན་འཛིན་པ་ལྟན་རྒྱས་དང་། ལྷ་དག་པ། ཡིག་རྒྱག་པ་སྟགས་མདོར་ན་ལས་གཞི་འདི་ལ་ལྷག་
བསམ་དང་འབད་བརྩོན་ཆེན་པོས་ཞབས་ཕྱི་ལྟ་མཁན་རྣམས་ལ་སྟིང་ཐག་པ་ནས་བཀའ་དྲིན་ཆེ་ཞེས་ལྟ་
རྒྱ་དང་།

དཔེ་ཆོགས་འདིའི་དཔེ་སྒྲིག་དང་ལྟ་དག་ཐད་ལ་ཏ་ཅང་ནན་ཏན་དང་ཞིབ་ཆོགས་བཀྱི་ལུལ་བྱས་
མོད། འོན་ཀྱང་ང་ཚོར་ཤེས་ཚད་དམན་པའི་དབང་གིས་ནོར་འཇུག་མི་ཉུང་བ་ཡོད་སྟེ་དཔེ་ཁྱེད་དཔྱད་དག་
གིས་ནོར་བཅོས་ཡོངས་སུ་གི་དགོངས་འཆར་ལྷག་སྐྱེད་གནང་བར་ལྟ་ལྟ། །

ཞེས་ཀྱང་གོའི་བོད་རིག་པ་དཔེ་སྐྱོན་ཁང་ནས།
སྤྱི་ལོ་༡༠༠༧ལོའི་ཟླ་བ་དང་བོའི་ཆེས་༡༠ལ།

སྒྲིབ་འགྲོའི་ལུ་ཚོགས།

དེ་ལ་འདིར་རང་ཅག་ཁ་བ་ཅན་གྱི་ཁིང་འདིར་ཚོས་རྒྱལ་ལོ་བཅ་རྣམས་
དང་། ས་དགོ་བཀའ་རྟེན་སོགས་ཀྱི་མཁས་ཤིང་གྲུབ་པ་བརྟེས་པའི་དམ་པའི་སྐྱེས་
ལུ་རྣམས་ཀྱིས། དབའད་རྒྱུབ་ཀྱི་ཤིང་རྟ་ཚེན་པོ་བཙུང་རྗེས་འབྲང་དང་བཅས་
པའི་ཚོས་བརྒྱད་དང་བཀའ་སྒྲོལ་མཐའ་དག་དང་། དེ་དང་རྗེས་སུ་འབྲེལ་བའི་བྱན་
མོང་གི་རིག་གནས་སུམ་རྟགས་སྟོན་དག་མངོན་བརྗོད་ཐེབ་སྟུང་། སྐར་ཅིས་འབྲུང་
ཅིས་། སྐྱ་ཚད་བཟོ་གསོ་སོགས་མདོ་སྒྲགས་རིག་གནས་དང་བཅས་པའི་གཞུང་
ལུགས་ཟབ་ཅིང་རྒྱ་ཆེ་བ་ཚད་ལ་མ་ཞོར་བ་བསམ་གྱིས་མི་བྱུང་བ་ཞིག་འཆད་ཉན་
འགྱུར་གསུམ་དང་། དབའད་རྒྱུབ་ལས་གསུམ་གྱི་སྒྲོ་ནས་ཐོག་མར་སྒྲོལ་བཏོད།
བར་དུ་གཏན་ལ་ཐབ། རིམ་བཞིན་དར་རྒྱས་བཏང་བ་སོགས་འཛིན་སྟོང་སྒྲེལ་བར་
མཛད་པའི་བཀའ་དྲིན་བདག་རྟེན་ལ་བརྟེན་ནས། དབུས་གཙང་ཁམས་གསུམ་དུ་
བཞུགས་སོ་ཙམ་གྱི་སྒྲེགས་པམ་ཐམས་ཅད་གཅིག་ཏུ་སྤངས་ན་རི་རབ་ལྟན་པའི་
གཏོས་དང་མཉམ་ཁིང་། ཚོས་ཚན་གྱི་རྣམ་དབྱེ་རི་སྟེད་ཡོད་པ་གངས་སུ་བགངས་
ན་ནམ་མཁའི་གཟུང་སྐར་ཚོགས་ཀྱང་སྤྲེངས་པར་བྱེད་པ་ཞིག་མཆིས་པ་ཙམ་དུ་མ་
ཟད། རྒྱ་བལ་རྟོར་སོགས་ཀྱི་ཡུལ་གྱུ་ཀུན་ཏུ་འདར་དར་བྱུང་ཆེ།

ད་ལྟའི་ཆར་བོད་རིག་པའམ་བོད་ཀྱི་ཤེས་རིག་ཅས་སུ་གྲགས་པ་འདི་ཉིད་
འཛམ་གླིང་ཤར་ལུབ་ཀྱི་ཡུལ་གྱུ་དག་ཏུ་འདར་མཆེད་དེ། དཔེར་ན། ཨོག་སི་ལོར་རྟེ

དང་། ཏར་མིང་ལྟ་བུ་ཡོ་རོབ་དང་། ཨ་རི་སོགས་སུ་གྲགས་ཆེན་གྱི་སྒྲོབ་གྲ་ཆེན་མོ་
རྒྱམས་སུ་བོད་ཡིག་གི་དཔེ་མཛོད་ཆེན་པོ་ཡོད་པར་མ་ཟད། བོད་གྱི་ཆོས་དང་རིག་
གཞུང་སྒྲོབ་གཉེར་བྱེད་སའི་སྡེ་ཆེན་དང་སྒྲོབ་མཁའ་མི་ཉུང་བ་ཡོད།

ད་ནི་གོང་དུ་སྒྲུས་པའི་བཤད་སྒྲུབ་ཤིང་རྟ་ཆེན་པོ་བཙུང་ཅེས་པ་དེ་གང་
དང་གང་ཡིན་པའི་དོ་སྤྲོད་མདོ་ཙམ་ལྟ་ན། དེ་ཡང་རི་སྐད་དུ། འཇམ་མགོན་ཀོང་
སྐུ་ལ་རིན་པོ་ཆའི་ཞལ་ནས། ཆོས་སྒྲོན་ཐོན་མི་བེ་རོ་སྐྱ་ཙག་ཞང་། གཞུབས་ཆེན་
རིན་བཟང་རྫོག་ལོ་ས་སྒྲུབ། །འཁྱོད་བཤད་སྒྲུབ་འདེགས་པའི་ཀ་ཆེན་བཅུ། ཞེས་
དང་། བོད་ཡུལ་སྒྲུབ་བརྒྱད་ཤིང་རྟ་ཆེན་པོ་བརྒྱད། རྟིང་མ་བཀའ་གདམས་ལམ་
འབྲས་བཀའ་བརྒྱད་པ། ཤེད་ས་པ་ཞི་བྱེད་སྒྲོར་དུག་བསྟེན་སྒྲུབ་བོ། ཞེས་
གསུངས་པ་ལྟར། ཤེས་བྱའི་གཞུང་ལུགས་སྒྲ་ཆོགས་གྱི་འབྱུང་བྱེད་དང་འཆད་ཚུལ་
གྱི་དབྱེ་བས་བཤད་སྒྲུབ་འདེགས་པའི་ཀ་ཆེན་བཅུ་དང་། སྒྲུབ་པ་ཉམས་སུ་ལེན་
ཚུལ་ལ་བརྒྱད་པའི་བྱེད་པར་དང་མན་ངག་གི་དབྱེ་བས་སྒྲུབ་བརྒྱད་འདྲན་པའི་ཤིང་
རྟ་བརྒྱད་དེ། བཤད་སྒྲུབ་ཤིང་རྟ་ཆེན་པོ་བཙུང་རྗེས་འབྲང་དང་བཅས་པའི་
གསུང་རབ་རྒྱ་མཚོ་ལྟ་བུ་ཞིག་བདག་ཙག་གི་ཡབ་མེས་གོང་མ་རྒྱམས་ཀྱིས་གཙུག་
པའི་ལུས་སྒོག་ལོངས་སྒྲོད་ཐམས་ཅད་ཡངས་པ་མེད་པར་བཏང་སྟེ། བྱི་རབས་རང་
རའི་བརྒྱད་འཛིན་རྒྱམས་ལ་འབྲལ་ཡུན་ཅན་བདེའི་དཔལ་ལ་དམིགས་ནས་བཞག་
པའི་ནོར་བུ་རིན་པོ་ཆའི་དབེན་དབང་གི་རྒྱལ་པོ་མཐའ་ཡས་པ་ཞིག་མཆིས།

དེ་དག་ལས་མང་ཆེ་བ་རིག་གསར་ལོ་བཅུའི་གོང་ཆག་ཆེན་པོ་སོགས་དུས་
གྱི་རྒྱད་པའི་དབང་གིས་སེམས་མེད་འབྱུང་བཞིའི་འཛིག་པ་དང་། སེམས་ལྡན་མི་
དང་མི་མིན་གྱི་གཞོད་པས་ཉམས་ཉེས་ཆེན་པོར་གྱུར་པ་ནི་རྒྱ་བོད་ཡོངས་གྲགས་

ལྷ་མ་ལགས། རིག་གནས་གསར་བརྗེ་མཁུག་སྒྲིལ་བ་དང་ཆབས་ཅིག་ ཉང་གི་ཡང་
དག་པའི་སྤྱི་དྲུས་ཀྱི་ཉི་འོད་སྤར་ཡང་འཕྲོས་ཏེ། ཉང་དང་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱིས་འགོ་
ཁྲིད་དང་ཅ་འཛུགས་གནང་ནས། དཔེ་རྙིང་འཕྲོར་བསྟུ་དང་། ལེགས་སྒྲིག་དཔེ་
རྒྱུ། རྒྱུར་སྤེལ་སོགས་ཀྱི་སློ་ནས་རང་རིགས་ཀྱི་རིག་གནས་ཉམས་པ་སོར་ཅུད་
དང་། མི་ཉམས་གོང་འཕེལ་གྱི་བྱ་བར་སོ་སོའི་འཕོས་བསྟུན་གྱི་སྤྱི་ཁྱུ་སྒྱུབ་པའི་
སྐལ་བ་བཟང་པོའི་དབལ་ལ་འོངས་སུ་སྤྱད་དུ་ཡོད་པའི་སྐབས་འདིར། རང་རེའི་
ཡབ་མེས་ལྷན་ཀྱིས་བཞག་པའི་ས་ཁོར་མང་པོ་ཞིག་ད་དུང་ཡང་རེད་ཅག་གི་
བསོད་ནམས་ཀྱི་བགོ་སྐལ་དུ་ལྷག་ཡོད་པ་ལྷན་ལ་གཅིས་སྤྱས་ཆེན་པོས་སྤྱད་
སྒྲོབ་དང་དར་སྤེལ་བྱེད་རྒྱ་ཁྱི་མེས་རྒྱལ་གྱིས་གནང་བའི་ལས་འགན་ཡིན་པར་མ་
ཟད། ལུ་ཅག་བོད་ཀྱི་རིག་གནས་སློབ་གསོའི་བྱ་བར་ལེགས་སྤྱོས་འབྲུལ་མ་ཁན་གྱི་
ཁོན་དར་གཞོན་གསུམ་གྱི་ཤེས་ཡོན་ཅན་ལ་མཚོན་ན། རང་རེའི་སྤྱག་པར་བབ་
པའི་གཞན་དྲིང་མི་འཛོག་པའི་གཟི་འོད་སྤར་ལབར་བའི་འོས་འགན་མཚོག་ཏུ་སྤྱར་
པ་ཞིག་ཀྱང་ཡིན་པར་སེམས།

དེར་བརྟེན། བྱོགས་དང་རིས་སུ་མ་ཆད་པའི་སྤྱིས་བྱ་དམ་པ་ལྷན་ཀྱིས་
ལྷགས་ཚུམ་གནང་བའི་གསུང་རབ། བཤད་རྒྱུ་ཤིང་རྟ་བཙོ་བརྒྱད་ལས་བྱུབ་པའི་
མདོ་སྤྱགས་ཀྱི་གཞུང་བཤད་དང་། ཆོས་འབྱུང་དང་གདན་རབས། ལྷ་མ་ཐར་དང་
གསན་ཡིག་བརྟུན་དང་སྟན་པལ། ཕྱིས་དང་གསོ་རིག་སོགས་དཔེ་དཀོན་འཕྲོར་
པ་ལྷན་བསྟུས། ཆད་པ་ལྷན་བསལ། ཉམས་པ་ལྷན་གསོས། འབྲུགས་པ་
ལྷན་བསྒྲིགས་ཏེ་དཔེ་ཚོགས་འགའ་རིམ་པ་བསྟར་ཆགས་སུ་པར་དུ་བསྒྱུན་པ་དང་
བསྒྱུན་ཕྱིས་ལས།

ད་ལན་འདིར་ས་སྐྱ་གོང་མ་རྣམ་ལཱ་ལི་གསུང་འབྲུམ་དཔེ་བསྐྱར་མ་དང་། ཁ་
སྒྲོང་བཅས་དེབ་ཉེར་ལྔ་མེས་པོའི་ཤུལ་བཞག་ཅེས་པའི་དཔེ་ཚོགས་རིང་མོ་
འདིའི་ནང་རིམ་པ་བསྐྱར་ཆགས་སུ་རྒྱ་ཆེའི་གཟིགས་པ་པོ་རྣམས་ཀྱི་སྒྱུན་ཟུང་
ཡངས་པའི་འབབ་སྟེགས་སུ་འབྲུལ་ཅིས་ཡིན།

འབྲུང་ཆར་ང་ཚོའི་དཔེ་ཚོགས་དཔར་སྒྱུན་ལུ་རྒྱུའི་སྒྲོར་ལ་ལྟག་བསམ་ལྡན་
ཞིང་མཁུན་སྒྱུན་ཡངས་པའི་མཁས་དབང་རྣམས་ཀྱིས་དགོངས་འཆར་གྱི་བཀའ་
སློབ་སྟེལ་གནང་དང་། དཔེ་དགོན་གྱི་མ་ཕྱི་གཡར་གནང་གི་སྐབས་འཇུག་ཡོང་བ་
མཁུན་མཁུན། །

ཞོར་འཕྲོས་གསལ་འདེབས་ལུ་བ། ལྟག་པར་དུ་ད་ལྟ་ལས་ཀྱི་ལང་ཚོ་རྒྱས་
ཤིང་། སེམས་ཀྱི་སྒྲོ་གོས་བཀྲ་བའི་གཞོན་སྟེན་རྣམས་ལ་མཚོན་ན། སྟིང་པོས་
དབེན་པའི་ཁ་པོ་འདོན་པ་ལས། རྩོལ་མེད་ཀྱི་ལྟག་བསམ་དཀར་པོ་སྟིང་ལ་
འཆར་། དོན་ལྡན་གྱི་རྣམ་དཀར་བྱ་བ་དང་དུ་ཡིན། ལྟ་མེད་ཀྱི་ཚོས་དང་རིག་
གཞུང་སློབ་གཉེར་བྱེད། འཁོས་བསྐྱུན་གྱི་སྤྱི་ལམ་ཀ་ཅུང་ཟད་རེ་སྒྱུབ་ཅུས་ན།
མེས་རྒྱལ་ལ་ཞབས་ཏོག་འབྲུབ། རང་རིགས་ལ་ལེགས་སྦྱོས་འབྲུལ། རང་ཉིད་ཀྱི་
ལ་རྒྱ་མཛོན་བྱབ་པ་ཞིག་ཀྱང་འོང་བ་ནི་མཐོང་ཚོས་མཛོན་གྱུར་ལགས་པས། དེ་
བཞིན་དགོངས་དབྱིངས་སུ་རྒྱུབ་པར་ཁུའོ། །

ཕྱན་འབྲོག་ཀྱན་འབྲུམས་པོ་བྱབ་བསྐྱར་ཉི་མས།
སྤྱི་ལོ་༡༩༠༦པའི་བླ་ཚོས་ལ་གྲུས་ཐུལ།

དཔེ་བསྟར་གསལ་བཤད།

༡༠༠ རེ་ལོ་ལྷ་ལའི་ནང་བཀའ་དྲིན་མཆོངས་མེད་ཅུ་བའི་སྒྲུ་མ་དཔལ་
ས་སྒྱའི་ལྷ་ཆེན་རྩོམ་འཆང་མཆོག་དང་། མཁན་རིན་པོ་ཆེ་ཡོན་ཏན་བཟང་པོ།
མཁན་འཇམ་དབྱངས་སྒོ་གྲོས་སོགས་ཀྱིས་བྱོགས་དང་རིས་སྒྲུ་མ་ཆད་པའི་སྒྲོན་
བྱོན་ལོ་བཅ་རྣམས་ཀྱི་གསུང་འབུམ་དཔེ་རྙིང་ཁག་མང་པོ་ཞིག་ཅུ་མེད་དུ་འགོ་
བའི་ཉེན་ཁ་ལ་དམིགས་ཏེ། བོ་སྒོར་འབུམ་བཞི་གནང་ནས་དེ་རྣམས་སྒྱུར་སྒྱུབ་བྱ་
དགོས་པའི་བཀའ་ཕེབས་པ་ལ། གྲུས་པ་གཤམ་འཛོན་དམན་པ་དང་ཉམས་སྦྱང་
ཞན་པ་བཅས་ཀྱིས་བྱ་བ་དེ་སྒྱུབ་སྒྱུབ་པའི་སྒྲོབས་པ་བྱལ་ཏེ། ཐེངས་མང་པོར་
དགོངས་པ་ཞུས་ཀྱང་དགོངས་ཁྲོལ་མ་བྱུང་། གནས་ཚུལ་དེ་རྣམས་རྫོང་གསར་སྒོ་
གྲོས་ཐུན་ཆོགས་ལ་ཞུས་པར་ཁོང་ནས། དཔེ་རྙིང་འཛོལ་བསྟུ་ལ་ཉམས་སྦྱང་བྱ་བ་
པ་ཆན་ཀམ་བདེ་ལེགས་མཆོག་དོ་སྒྲོད་མཛད་པ་མ་ཟད་ལས་ཀའི་སྒྲོབ་སྒྲོན་ཀྱང་
གནང་བྱུང་། དེ་དུས་ཆན་ཀམ་བདེ་ལེགས་ཀྱིས་མཁན་རིན་པོ་ཆེ་ཚུལ་ཁྲིམས་
ཚུལ་མཚན་མཆོག་གི་ཞལ་བཀོད་བཞིན། ལྷག་ཆང་ལོ་ཙཱ་བའི་གསུང་འབུམ་གཙོ་
བོར་གྱུར་པ་ས་སྒྱའི་དཔེ་དགོན་རྣམས་འཛོལ་བསྟུ་བྱེད་བཞིན་པ་དང་སྐབས་
ཁེལ། དེ་ནས་ཁོང་གིས་ཀྱང་ས་སྒྱའི་གསུང་འབུམ་ཡོངས་རྫོགས་བྱོགས་སྒྲིག་བྱ་
དགོས་པའི་བཀའ་མོལ་གནང་བྱུང་བར། དགའ་སྒྲོ་ཆད་མེད་བྱུང་ཡང་ལས་

འགན་དེ་གིན་ཏུ་མྱེ་བས་ཡབདག་མི་དོ་རྗེ་འཆར་ལ་བཀའ་བརྟག་ཞུས་པ་ཡིན།
 རིན་པོ་ཆེ་མཆོག་ནས་བརྟག་པ་ཡང་བཟང་པོ་འདུག་ལ་བྱ་བ་དེ་ངེས་པར་དུ་
 འབད་བས་སྐྱབ་དགོས་པའི་བཀའ་སྩལ་ཡང་ཡང་གནང་བ་དང་། གཞན་ཡང་
 དཔེ་ཆར་རིན་པོ་ཆེ་དང་མཁན་པོ་སྐལ་ལྷན་ཆེ་རིང་རྣམ་གཉིས་ནས་ཀྱང་།
 ཆན་ཀམ་བདེ་ལེགས་ཀྱི་འཆར་གཞི་རི་བཞིན་ས་སྐྱའི་དཔེ་དགོན་ཐམས་
 ཅད་ཕྱོགས་གཅིག་ཏུ་བསྐྱིག་ཐུབ་པ་ཞིག་འོང་བར་བྱེད་ཀྱིས་འབད་བརྩོན་བྱེད་
 དགོས་ཞེས་བཀའ་ཐེབས་པ་མོགས་ཀྱིས། ས་སྐྱའི་གསུང་འབུམ་ཕྱོགས་བསྐྱིག་
 བྱ་རྒྱུར་གཏན་ཁེལ་ཏེ། ༡༠༠༤ལོའི་ལྷ་བ་༧པར་ལས་གཞི་དངོས་སུ་མགོ་
 འདྲེགས་བྱས་པ་ནས་བཟུང་ད་ལྟ་ ༡༠༠༥ལོའི་ལྷ་བ་༡༡པར་སྟག་ཆང་ལོ་རྩ་བའི་
 གསུང་འབུམ་པོ་ཏི་བདུན་ཞུ་དག་ཟིན་པ་དང་། ཡུ་ཀྱ་མཆོག་ལྷན་གསུང་འབུམ་ཞུ་
 དག་བྱེད་བཞིན་པ། གོང་མ་རྣམ་ལྟའི་གསུང་འབུམ་སྡེ་དགའི་པར་མ་པོ་ཏི་བཙོ་
 ལྟ་དང་། མཁན་པོ་ཚུལ་ཁྲིམས་རྒྱལ་མཆོན་གྱིས་མ་ཐྱི་གསར་རྟེན་པོ་ཏི་གསུམ།
 ལ་ལུ་དགོན་ན་བཞུགས་པ་གོང་མ་རྣམ་ལྟའི་གསུང་འབུམ་བྲིས་མ་པོ་ཏི་བརྩ་
 བདུན་དང་། ལུ་ལུ་དགོན་ན་བཞུགས་པ་གོང་མ་རྣམ་ལྟའི་གསུང་འབུམ་བྲིས་མ་
 པོ་ཏི་བརྩ་མོགས་ཁམས་དབུས་ས་གནས་མང་པོ་ནས་རྟེན་པའི་བྲིས་མ་རྟེན་པ་
 རྣམས་ལ། དཔེ་བསྐྱར་བྱས་པའི་ལས་ཀ་ད་ལྟ་ལེགས་ཀྱུབ་ཟིན་ཏེ་རྒྱ་ཆེའི་གྲོག་
 པ་པོ་རྣམས་ཀྱི་སྒྲིབ་ལམ་དུ་པར་བསྐྱུན་ཞུས་པ་ཡིན། །

༡༠༠༥ལོའི་ལྷ་ཀའི་ས་ལྟ་མགོན་དོ་རྗེས་ལྟ་ས་ནས།

དཀར་ཆག

མངོན་པར་རྟགས་པ་ཟིན་པོ་ཆེན་ལྷོན་གིང་། (1)

བརྟག་པ་གཉིས་པའི་རྣམ་འགྲེལ་དག་ལྷན་། (276)

ཐུད་སྡེ་སྡེ་རྣམས་དང་མངོན་རྟགས་ལྷོན་གིང་སྟོང་ཐུན་

ས་བཅད། (538)

1

བརྟེན་པའི་སློབ་དཔོན་(《ཞ》+ཆེན་པོ་)དཔལ་ཤོ་སྤྲི་ཏེ་རུ་ཀའི་གདམས་པ་དང་ལུང་
 གྱིན་ཅི་མ་ལོག་པར་བརྟུན་པ་དང་ལྷན་པའི་དགེ་སྦྱང་དཔལ་པོ་དོ་རྗེ་ཞེས་བྱའོ། །
 དེ་ལྟར་མཁས་པ་གཉིས་ཀྱི་གསུང་གི་བདུན་ཅི་བབས་པ་རྗེ་བཙུན་འཕྲོག་མི་བླ་ཀྱ
 ཡེ་ཤེས་ལས་བརྟུན་པའི་ཏེ་བརྗེ་ཅ་བ་དང་། བཤད་པའི་རྟུན་གསུམ་གཅིག་ཏུ་
 བསྐྱེས་པའི་མངོན་པར་རྟོགས་པའི་ཡི་གེ་སྒྲ་མ་གོང་མ་རྣམས་ཀྱིས་མཛད་པ་མི་
 གསལ་བ་གསལ་བར་མཛད་པའི་ཕྱིར་བདག་གི་སྒྲ་མས་རྟུན་ཀྱི་ལུང་རྣམས་
 གསུངས་པ་བཞིན་ཕྱོགས་གཅིག་ཏུ་བསྐྱེབས་ཏེ་ཅུང་ཟད་གསལ་བར་མཛད་དོ། །
 དེ་ཡང་གསལ་བར་བྱ་བའི་ཕྱིར་སློབ་དཔོན་གྱི་ཞལ་སྒྲ་ནས་ཀྱང་གིས་ཤིག་ཅེས་
 གསུང་ཞིང་། རྟུན་གྱི་དོན་ཤེས་པར་འདོད་པའི་སློབ་མས་ཀྱང་གསོལ་བ་བཏབ་
 པས་ན་འདི་གི་བ་ལ་སྒྲོན་མེད་དོ། །དེ་ཡང་ཉ་ཅང་རྒྱས་པ་དང་བསྐྱེས་པས་
 འཛིགས་པས་སྒྲ་མ་རྣམས་ཀྱིས་གསུངས་པ་བཞིན་འབྲི་བར་བྱའོ། །དེ་ལ་གང་
 ཟག་གི་རྟུན་ལ་སྒྲེ་བའི་རིམ་པའི་མངོན་པར་རྟོགས་པ་ནི་གསུམ་སྟེ། རྟུན་རྟུན་
 སྒྲོན་ཏུ་འགོ་བའི་རྟེན་གྱི་གང་ཟག་དང་། དེས་ཉམས་སུ་སྒྲང་བའི་ཐབས་ཀྱི་རྟུན་
 དང་། དེ་ཉམས་སུ་སྒྲངས་པ་ལས་བྱུང་བ་འབྲས་བུའི་རྟུན་དོ། །དེ་ཡང་འདུས་
 པའི་རྟུན་(《ཞ》+ལེའུ་བརྟུན་པའི་)ཕྱི་མ་ལས། རྟུན་ནི་རྟུན་ཞེས་བྱ་བ་སྟེ། རྟུན་དེ་
 རྣམ་པ་གསུམ་ཏུ་འགྱུར། །གཞི་དང་དེ་ཡི་རང་བཞིན་དང་། །མི་འཕྲོག་པ་ཡིས་
 རབ་ཕྱེ་བའོ། །རང་བཞིན་རྣམ་པ་རྒྱ་ཡིན་ཏེ། །གཞི་ནི་ཐབས་ཞེས་བྱ་བར་
 བརྗེད། །དེ་བཞིན་མི་འཕྲོག་འབྲས་བུ་སྟེ། །གསུམ་གྱིས་རྟུན་གྱི་དོན་བསྐྱེས་
 པའོ། །ཞེས་གསུངས་པས་སོ། །དེ་ལ་ཐོག་མར་རྟུན་རྟུན་སྒྲོན་ཏུ་འགོ་བའི་རྟེན་གྱི་
 གང་ཟག་ནི་སློབ་དཔོན་གསྟར་རི་པས་རྟུན་ལ་འཇུག་པ་ཞེས་བྱ་བ་ལས། རྟུན་གསུངས་

སྤང་བྱ་རྒྱུ་ལ་སྟོས། གང་ཟག་རྣམ་པ་བཞིར་ནི་བཤད། ཅེས་པ་ལ་བརྟེན་
 བས། གང་ཟག་ནི་བཞི་སྟེ། རྒྱལ་སྟོས་པ་དང་། རིགས་ལ་སྟོས་པ་དང་། སྤང་བྱ་
 ལ་སྟོས་པ་དང་། རྒྱུ་ལ་སྟོས་པའི་གང་ཟག་གོ། རྟེན་གྱི་འཁུམ་ཏུ་འདྲེས་སྟེ།
 དང་པོ་ནི་སྤྱིར་འབྲས་ལུ་འགྲུབ་པའི་རྒྱ་དང་ལྷན་པ་དང་། གཉིས་པ་དང་། གསུམ་
 པ་ནི་རྒྱུ་ཐ་དད་པ་ལ་ : ལྷགས་ན་ (《ལ》 ལྷགས་ན་) འགྲུབ་ཉི་བ་དང་། བཞི་པ་ནི་
 རྟེན་གྱི་གནས་སྐབས་ཀྱི་ཆོས་ལ་ : དགོངས་ཏེ་ (《ལ》 བརྟེན་ཏེ་) གསུངས་པའོ།
 རྟེན་ལ་དང་པོ་ལ་བཞི། སེམས་ཅན་རྣམས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྤྱིར་པོ་ཅན་དུ་བསྟན་པ་
 དང་། རྒྱ་གང་གིས་གང་དུ་འཁོར་བ་དང་། རྒྱུ་གང་གིས་རི་སྤྱིད་ཅིག་དུ་འཁོར་
 བ་དང་། སེམས་སྤངས་ན་གོ་ལ་ : བར་འགྱུར་ (《ལ》 -བར་འགྱུར་) བའི་ཚུལ་ལོ།
 དང་པོ་ནི། རིགས་ཀྱི་སྤྱི་ཉི་བར་གཟུང་ནས་རིགས་དུག་གིས་བསྐྱས་པའི་སེམས་
 ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱང་རྒྱུད་འདིར་འཇུག་པའི་སྐལ་བ་དང་ལྷན་པ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་
 སྤྱིར་པོ་ཅན་གྱི་རྟེན་གྱི་གང་ཟག་ཡིན་ཏེ། ཅ་རྒྱུད་ཀྱི་མའི་བཞི་པ་ལས། སངས་
 རྒྱས་མ་ཡིན་སེམས་ཅན་ནི། གཅིག་ཀྱང་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ཏོ། དཔུལ་བ་ཡི་
 དུགས་བྱོལ་སོང་དང་། ལྟ་དང་ལྟ་མིན་མི་རྣམས་དང་། ཁབ་དང་པའི་སྤོང་བུ་ལ་
 སོགས་པ། ལྟ་དང་ལྟ་མ་ཡིན་གྱིས་ཀྱང་། ཁད་པ་གང་སྤྱིར་མི་ཤེས་པ། རྟག་
 ཏུ་རང་བཞིན་བདེ་བ་ཅན། འཇིག་རྟེན་ཁམས་ནི་གང་དུ་ཡང་། སངས་རྒྱས་
 གཞན་དུ་རྟེན་མི་འགྱུར། སེམས་ནི་རྟོགས་པའི་སངས་རྒྱས་ཉིད། སངས་རྒྱས་
 གཞན་དུ་བསྟན་པ་མེད། ཅེས་གསུངས་སོ། རྟེན་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་
 སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྤྱིར་པོ་ཅན་ཡིན་ན། མདོ་སྟེ་རྒྱུན་ལས། རིགས་ཆད་པའི་གང་ཟག་
 གསུངས་པ། དང་མི་འགལ་ལམ་ཞེ་ན། མི་འགལ་ཏེ། དེ་ནི་སེམས་ཅན་པའི་

དབང་དུ་བྱས་ནས་དྲང་པའི་དོན་གྱི་བཤད་པ་ཡིན་གྱི་འདིར་ནི་རིགས་ཆད་པ་མི་
 སྤྱིད་དེ། རྒྱད་སྒྲ་མ་ལས་ཀྱང་། རྫོགས་སངས་སྐུ་ནི་འཕྲོ་ཕྱིར་དང་། །དེ་བཞིན་
 ཉིད་དཔེར་མེད་ཕྱིར་དང་། །རིགས་ཡོད་ཕྱིར་ན་སེམས་ཅན་རྣམས། །རྟག་ཏུ་
 སངས་རྒྱས་སྤྱིང་པོ་ཅན། །ཞེས་གསུངས་སོ། །དེ་ལྟར་རང་བཞིན་གྱིས་སངས་
 རྒྱས་ཡིན་ན་འབད་པ་མེད་པར་གྲོལ་བར་འགྱུར་རོ་སྟུམ་ན། དེ་ལྟར་རང་བཞིན་
 གྱིས་དག་ཀྱང་སྒོ་བྱར་གྱི་དྲི་མས་བསྐྱབས་པའི་ཕྱིར་འཁོར་བ་ཉིད་ཡིན་ : རོ་(《ཉ》
 》 ཉེ་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་སངས་རྒྱས་ཉིད། །འོན་ཀྱང་སྒོ་བྱར་དྲི་མས་བསྐྱབས། །ཞེས་གསུངས་པས་
 སོ། །གཉིས་པ་རྒྱ་གང་གིས་གང་དུ་འཁོར་བ་ནི། མ་རིག་པའི་རྩ་བ་ལས་བྱུང་
 སྟེ། ཉེན་འབྲེལ་བཅུ་གཉིས་ཉོན་མོངས་པ་གསུམ་གྱིས་བསྐྱས་ནས་སྟེ་བ་ཡིན་ཏེ།
 ཅ་རྒྱད་ཕྱི་མའི་བཞི་པ་ལས། བྱིས་པ་མི་ཤེས་པས་བསྐྱབས་པས། །འདི་ཡི་འགྲོ་
 བ་མི་ཤེས་པ། །འགྲོ་བ་དུག་གི་སྤྱིད་པའི་མཐའ། །གང་ཞིག་མོངས་པ་འཁོར་
 བར་འགྱུར། །ཞེས་གསུངས་ཏེ་ཞིབ་ཏུ་སྒྲ་མས་བཤད་པར་བྱའོ། །གསུམ་པ་རྒྱུན་
 གང་གིས་རི་སྤྱིད་ཅིག་ཏུ་འཁོར་བ་ནི། སྐ་ལུ་ཤེས་དང་པོའི་དང་པོ་ལས། རི་སྤྱིད་
 ལུས་ལ་རྣམ་གནས་པ། །དེ་ཡིས་(《ཉ》 སྤྱིད) ལས་དང་ལས་མིན་འགྱུར། །དག་
 དང་མི་དག་གང་ཅུང་ཟད། །བྱས་པའི་ལས་ནི་ཐམས་ཅད་བྱེད། །ཅེས་གསུངས་
 ཏེ། རི་སྤྱིད་དུ་ : རང་འཛིན་པ་དང་ང་ཡིར་འཛིན་པ་མཚན་མར་བཅས་(《ཉ》
 རང་དང་རང་འཛིན་པ་དང་མཚན་མར་འཛིན་) པ་ཡོད་པ་དེ་སྤྱིད་དུ་དངོས་པོ་ལ་མངོན་པར་
 ཞེན་པ་སྟེ་ལ། དེ་ལ་བརྟེན་ཏེ་རྒྱལ་བཞིན་མ་ཡིན་པ་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་སྟེ་སྟེ། དེ་
 དག་ནི་ཉོན་མོངས་པའི་ཀྱན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་སྟེ་མ་རིག་པ་ཡིན་ལ། དེ་ལ་
 བརྟེན་ཏེ་ལས་ཀྱི་ཀྱན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་སྟེ་ཞིང་(《ཉ》 -ཞིང)། དེ་ལས་སྟེ་བའི་